

Podstawowe dane osobowe recenzenta

dr hab. Wojciech Kubica
Dziedzina, sztuki muzyczne
Dyscyplina, instrumentalistyka
Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów
w Łodzi

Łódź, dnia 19 maja 2021 r

Recenzja pracy doktorskiej mgr Mateusza Zubika

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. K. Pendereckiego w Krakowie, pismo dr hab. Moniki Gardoń-Preinl, prof. AMKP z dn. 05.05.2021 roku na podstawie art. 190 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 201poz. 478 z późn. zm.) oraz par. 19 ust. 1 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, zatwierdzonym Uchwałą nr 1/2020 Senatu Akademii Muzycznej im Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z dn. 20 stycznia 2020 r. z późn. zm.

Dotyczy

Uchwała Nr 3/ 2021 Składu Orzekającego w postępowaniu z dnia 30 kwietnia 2021r. w sprawie: wyznaczenia recenzenta pracy doktorskiej w przewodzie na stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka Pana mgr Mateusza Zubika

W świetle art. 190 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) oraz par. 19 ust. 1 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, zatwierdzonym Uchwałą nr 1/2020 Senatu Akademii Muzycznej im Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z dn. 20 stycznia 2020 r. z późn. zm. Rada Do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Do nadesłanego przez Przewodniczącą Rady Do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej w Krakowie dr.hab. Monikę Gardoń-Preinl, prof. AMKP pisma z dnia 05.05.2021 roku informującego o wszczęciu 30 kwietnia 2021 roku przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej **Pana Mateusza Zubika pt. *Leoš Janáček jako mistrz miniatur fortepianowej. Charakterystyka „differentia specifica” języka muzycznego kompozytora jako podstawa świadomej interpretacji cykli miniatur „Po zarośniętej ścieżce”, „We mgłach” oraz „Wspomnienia”*** została dołączona stosowna dokumentacja.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle art. 190 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) Rada Do Spraw Dyscypliny podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora sztuki

w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pana mgr. Mateusza Zubika.

Podstawowe dane o Kandydacie:

Pan mgr Mateusz Zubik urodził się w Przemyślu. Ukończył Ogólnokształcącą Szkołę Muzyczną I i II stopnia im. Artura Malawskiego w Przemyślu. Studia pianistyczne (licencjackie i magisterskie) odbył w Akademii Muzycznej w Krakowie (2013–2018) pod moim kierunkiem, uzyskując dyplomy wyróżniające. W ramach programu Erasmus kształcił się także pod kierunkiem prof. Martina Hughesa w Universität für Musik und darstellende Kunst w Wiedniu. Obecnie jest słuchaczem studiów doktoranckich w macierzystej uczelni, które ukończy w bieżącym roku akademickim.

Brał czynny udział w kursach mistrzowskich prowadzonych przez m. in. Paula Badurę-Skodę, Dimitriego Baszkirowa, Aquillesa delle Vigne, Emanuela Krasovsky'ego, Elżę Kolodін, Konstanżę Eickhorst, Dinę Voffę, Andrzeja Jasińskiego, Avedisa Koujoumdjiana, Hatto Beyerle, Johannesa Meissla, Vidę Vujic, Kaję Danczowską, Petera Nagy'ego, Michaela Wessela, Annę Malikovą, Radosława Kvapila, Adama Wodnickiego, Ewę Osińską, Daniela Blumenthala, Tamasa Ungara, Stanisława Pocheкина, Guillermo Gonzaleza, Viktora Derevianko, Pascala le Corre.

Koncertował jako solista i kameralista w Polsce (Europejskie Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego, Filharmonia Częstochowska), Austrii (Wiedeń), Izraelu, Mołdawii, Niemczech, Portugalii, USA (Nowy Jork – Carnegie Hall) i na Węgrzech (Budapeszt).

Brał udział w wielu renomowanych festiwalach i cyklach koncertowych. Występował podczas m. in. *World Piano Meeting* w Coimbrze, *Tel-Hai International Masterclasses* w Sde-Boker, *International Summer Academy* w Reichenau an der Rax, *Międzynarodowego Festiwalu Laureatów Konkursów Muzycznych* w Katowicach, *Międzynarodowego Przemyskiego Festiwalu Salezjańskie Lato Muzyczne*, *Przemyskiej Jesieni Muzycznej*, festiwalu *Wawel o zmierzchu*, cyklu *Młode talenty* w Muzeum Chopina w Warszawie. Współpracował także z orkiestrami m. in. Sinfonietą Cracovią. Dokonał również nagrań dla Polskiego Radia.

W integralnym wykonaniu sonat Ludwiga van Beethovena w Akademii Muzycznej w Krakowie wykonał Sonatę c-moll op. 111.

Jest laureatem krajowych i zagranicznych konkursów oraz stypendiów konkursowych. Otrzymał m. in.:

I nagrodę na konkursie *Golden Classical Music Awards* (wraz z zespołem The Flaneurs Piano Trio),

I nagrodę na Konkursie o *Stypendium Fundacji Juttingów* (The Flaneurs Piano Trio),

II nagrodę na *France International Music Competition*,

II nagrodę na *ISCART International Music Competition*,

I nagrodę na konkursie *Gram z orkiestrą* (2015),

II nagrodę na *Danubia Talents International Music Competition*

II nagrodę *Międzynarodowym Konkursie Muzycznym OPUS* (Perseids Piano Trio)

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Mateusza Zubika p.t. *Leoš Janáček jako mistrz miniatur fortepianowej. Charakterystyka „differentia specifica” języka muzycznego kompozytora jako podstawa świadomej interpretacji cykli miniatur „Po zarośniętej ścieżce”, „We mgłach” oraz „Wspomnienia”* składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku CD oraz jego opisu. Dzieło artystyczne zawiera nagrania następujących cykli utworów:

Leoš Janáček - „Po zarośniętej ścieżce”
- „We mgłach”
- „Wspomnienia”

Nagranie zostało zrealizowane w Sali Filharmonii Podkarpackiej im. A. Malawskiego w Rzeszowie przez Jacka Wawro natomiast autorami postprodukcji są Jacek Wawro oraz Marcin Domżał.

Od pierwszych taktów „Naszych wieczorów” - początkowej części cyklu „Po zarośniętej ścieżce” – nagranie zwraca uwagę szczególną jakością, wysokim poziomem profesjonalizmu oraz piękną, ciepłą barwą dźwięku fortepianu doskonale współgrającą z treścią miniatury. Owa szczególnie mi bliska wrażliwość na jakość oraz barwę dźwięku cechuje zresztą całość zarejestrowanego dzieła, nadając sztuce pianistycznej p. Mateusza Zubika wyjątkowy, indywidualny i poetycki wymiar przywodzący na myśl estetykę schumannowskiego Euzebiusza. Grę doktoranta charakteryzuje muzykalność, kreatywność, precyzja wykonawcza, świadome kształtowanie formy prezentowanych dzieł, interpretacja która, choć przepełniona indywidualnym pierwiastkiem wykonawcy, pozostaje w zgodzie z intencjami kompozytora oraz szeregiem wniosków zawartych przez p. Mateusza Zubika w opisie dzieła. Na szczególne uznanie, pomimo operowania skrajnymi odcieniami nastrojów i emocji zasługują walory pianistyczne Doktoranta w zakresie wszelkiego rodzaju subtelnych odcieni dynamiki *p – ppp*. Dobrym tego przykładem są miniatury „Frydecka Maria Panna” „We mgłach” czy „Dobra noc” – ujmująca wyobraźnią muzyczną wykonawcy oraz swobodą w prowadzeniu linii melodycznej pomimo zróżnicowanej artykulacji w poszczególnych planach utworu. Również w sferze kolorystycznej Doktorant prezentuje szeroką paletę barw dzięki której przedstawia odbiorcy dzieła bogatą perspektywę wyobrażeń potwierdzającą niezwykłą symbiozę malarstwa i muzyki przejawiającą się chociażby we wzajemnym zapożyczaniu określeń takich jak „barwa dźwięku” czy „ton koloru”. Miniatury Leoša Janáčka będące przedmiotem dzieła artystycznego, choć na pozór nie zmuszają wykonawcy do wykorzystania pełnego zakresu technicznych umiejętności stawiają przed nim zgoła odmienne wymagania. Wyobraźnia dźwiękowa, kreatywność, swoboda w operowaniu czasem, oraz owa „ponadprzeciętna wrażliwość na minima” to elementy talentu muzycznego które pozwalają stworzyć z miniatur Janáčka prawdziwą artystyczną kreację. Z przyjemnością stwierdzam, że stała się ona udziałem p. Mateusza Zubika. potwierdzając cytowane za doktorantem słowa prof. Radosława Kwapila iż „mała ilość nut niesie w sobie ogromną ilość muzyki”

Nagranie powiązane z treścią opisu dzieła tworzy wspólną całość.

Część teoretyczna pracy pt. *Leoš Janáček jako mistrz miniatur fortepianowej. Charakterystyka „differentia specifica” języka muzycznego kompozytora jako podstawa świadomej interpretacji cykli miniatur „Po zarośniętej ścieżce”, „We mgłach” oraz*

„*Wspomnienia*” jest dogłębnym opisem zarejestrowanego na nośniku CD dzieła muzycznego będącego przedmiotem badań. Praca składa się z następujących części głównych:

Wstęp

1. Muzyczna tożsamość Janáčka
2. Janáček a folklor góralski
3. Teorie naukowe i estetyczne przełomu wieków i ich wpływ na twórczość Janáčka
4. „*Differentia specifica*” języka muzycznego Janáčka
5. Miniatury fortepianowe Leoša Janáčka
6. „Po zarośniętej ścieżce”, „We mgłach” i „Wspomnienie” w kontekście języka muzycznego Janáčka
7. Wybrane zagadnienia wykonawcze

Zakończenie

Bibliografia

Aneks

Podziękowania

Streszczenie

W części teoretycznej, będącej opisem artystycznej pracy doktorskiej Pan Mateusz Dubik przedstawił wyniki badań których przedmiotem było dzieło muzyczne zapisane na nośniku CD. Sposób zaprezentowania udokumentowanych wniosków dowodzi szerokiej wiedzy doktoranta nie tylko w zakresie twórczości Leoša Janáčka czy prezentowanych przez kompozytora założeń estetycznych i teoretycznych ale także jego działalności publicystycznej. Opis składa się z siedmiu rozdziałów poprzedzonych wstępem posiadających szereg podpunktów systematyzujących główny nurt pracy. Zawarte w nich informacje porządkują wiedzę na temat głównych czynników determinujących ukształtowanie postawy twórczej Leoša Janáčka. Autor porusza problematykę źródeł tożsamości artystycznej kompozytora, jego działalności etnograficznej analizując także charakterystyczne cechy czeskiego i morawskiego folkloru. W kolejnych rozdziałach Doktorant prezentuje najważniejsze teorie estetyczne przełomu XIX i XX wieku mające wpływ na krystalizację muzycznego światopoglądu Janáčka, a także wskazuje szereg cech określających *differentia specifica* kompozytora oraz przedstawia wyniki badań pod kątem obecności powyższych cech w utworach będących przedmiotem dzieła. Pojęcia takie jak *melodia mowy*, *motyw realny*, *formy łączące*, *kompozycja skomplikowana* czy *montaż tektoniczny* to cechy które stanowią o wyjątkowości języka muzycznego Leoša Janáčka. W kolejnych rozdziałach Pan Mateusz Zubik prezentuje informacje o historii powstania cykli miniatur „Po zarośniętej ścieżce”, „We mgłach” oraz „Wspomnienia” a także przedstawia wyniki własnych badań nad językiem muzycznym Leoša Janáčka. Pracę oceniam bardzo wysoko zarówno pod względem formy, treści jak i literackiego języka. Na uwagę zasługują interesujące liczne cytaty odnoszące się nie tylko do twórczości Leoša Janáčka ale również te bardziej uniwersalne, świadczące o postrzeganiu i rozumieniu przez autora pracy zjawisk determinujących kreację artystyczną oraz jej

oddziaływanie na słuchacza. Praca dogłębnie analizuje wybrane dzieła, opiera się również na dostępnej bibliografii liczącej wraz z artykułami i stronami internetowymi 48 pozycji.

Konkluzja

Obie części pracy doktorskiej mgr Mateusza Zubika pt. **Leoš Janáček jako mistrz miniatury fortepianowej. Charakterystyka „differentia specifica” języka muzycznego kompozytora jako podstawa świadomej interpretacji cykli miniatur „Po zarośniętej ścieżce”, „We mgłach” oraz „Wspomnienia”** prezentują bardzo wysoki poziom artystyczny i merytoryczny. Przedstawione utwory podlegające pracy badawczej oraz sposób ich opracowania i rejestracji są znaczącym osiągnięciem Doktoranta a wiedza oraz wyniki badan zawartych w opisie artystycznej pracy doktorskiej powinny stać się podstawowym źródłem informacji dla wszystkich chcących sięgać po twórczość tego wciąż niedostatecznie znanego kompozytora.

Niniejszym stwierdzam, iż mgr Mateusz Zubik wykazał się głęboką wiedzą teoretyczną i praktyczną w zakresie swojej dyscypliny, a jego praca doktorska spełnia wymagania art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.) Pracę powyższą przyjmuję bez zastrzeżeń.

dr hab. Wojciech Kubica
Akademia Muzyczna w Łodzi

